

Hørings svar – Kommunal affaldsplan – Aarhus Kommune

Aarhus kommune har d. 13. april 2021 udsendt affaldsplanen 2021-2026 i høring. BL's 5. kreds (Boligorganisationerne beliggende i Aarhus Kommune) fremsender hermed et fælles høringssvar.

Vi vil gerne kvittere for udkastet, som peger hen imod en bæredygtig målsætning, som de almene boligorganisationer deler. Samtidig er de lokale boligorganisationer en betydningsfuld bruger af de kommunale renovationsaftaler med godt 25 % af kommunens boliger. Derved vil disse ændringer for en mere bæredygtig affaldshåndtering have stor betydning for vores beboere og for driften og økonomien i vores boligafdelinger.

Generelle bemærkninger

I det nedenstående er der fokus på følgende forslag og opfordringer:

- Der skal sikres en kostægte gebyrstruktur, der afspejler brugerens brug- og belastning af affaldsordningen.
- Der skal skabes et økonomisk incitament for god affaldssortering, hvilket kan understøtte de mange praktiske tiltag.
- Vi skal sammen bestræbe os på omkostningseffektivitet.
- Sanktioner skal ramme rigtigt for at være effektive og ikke blot belaste en boligafdelings økonomi.
- Ejendomsfunktionærer i almene boligorganisationer bør kunne benytte genbrugsstationerne uden omkostning, så beboerne ikke betaler to gange for brugen.
- Omkostninger ved omlægning er naturlige, det er en investering – men vi skal holde hånden under den enkelte borger.

Kostægte gebyrordning - bygningstypologier: Ændringer i de kommunale renovationstakster slår direkte ud på huslejen for en almen bolig. Derfor er det vigtigt, at kommunen holder for øje, at affaldstaksterne skal være kostægte. I en almen etagebebyggelse vil beboerne typisk samle deres affald nogle konkrete steder på matriklen, og boligorganisationens driftspersonale har ansvar for at tilse sorteringen. De almene beboere i en etagebebyggelse belaster affaldsindsamlingen mindre, da renovationsmedarbejderne og indsamlingen ikke sker ved den enkelte husstand. Herudover er der typisk færre personer pr. husstand i etagebebyggelser end i parcelhuse (i Aarhus Kommune er husstandsstørrelsen i et parcelhus eksempelvis 2,9 personer, mens der i gennemsnit bor 1,7 personer i en etagebolig - dette uanset, hvilken ejerform der tales om. (danmarks statistik)). Den mindre husstand medfører, at affaldsmængden pr. husstand i etagebebyggelser er mindre.

På denne baggrund anbefaler vi, at takststrukturen gøres kostægte. Dette kan f.eks. ske ved en differentiering af udgifterne til administration af ordningen afhængig af husholdningstype, som kommunalbestyrelsen har direkte hjemmel til i affaldsaktørbekendtgørelsens § 17, stk. 2.

Eksisterende differentieringer i Aarhus Kommune:

Nedgravede løsninger, centralsug, mobilsug ol.: I det nuværende takstblads fane om fællesløsninger fremgår de løsninger, hvor man effektiviserer ved stordrift og afregner efter faktisk forbrug. Hvor meget effektiviseringen er ved at indsamle fra flere husstande samtidig, er i disse takster ikke tydeligt.

Boligbidraget: Aarhus kommune anvender en differentiering i boligbidraget for hhv. en-familiehuse, lejligheder og værelser. Denne differentiering imødekommer dog ikke afhenteordninger, som ovenstående peger på.

Effektiv indsamling: Vi vurderer, at der mangler incitament til at etablere mere resourcebesparende affaldsordninger. Vi anbefaler, at en henteordning, der er administrativt og praktisk mindre byrdefuld for en kommune at administrere, bør resultere i et lavere affaldsgebyr. Dette vil også anspore til, at parcelhusejere eller grundejere med individuel opsamling effektiviserer og etablerer fælles opsamling. Derfor opfordrer vi til et samarbejde om det, så vi får en løsning, der også er praktisk mulig at implementere i de forskellige områder. Det handler ikke kun om de almene boligområder, men også i grundejerforeninger mv. Så vi opfordrer til nedsættelse af en bred arbejds- eller følge-gruppe, hvor vi gerne deltager.

Lokalt mål om omkostningseffektivitet? Jf. bilaget til høringsmaterialet, er der fra 2017 til 2019 sket en markant stigning af omkostningerne til affaldshåndtering, hvor affaldsmængden ikke er steget tilsvarende – en omkostningsstigning der med en hurtig udregning udgør 24 % (2017 = 100). Det er rigtig meget, og det giver en bekymring for, om affaldshåndteringen er tilrettelagt effektivt nok. Det kunne være en god politisk målsætning, at nettoomkostningerne ikke må stige i de kommende år, men skal holdes nede gennem effektivisering og merværdi for genanvendeligt affald.

Brugeradfærd og sanktioner: Med de nye retningslinjer bliver der et øget fokus på fejlsortering. Dette fokus mener vi er helt essentielt. Med flere beboere, der benytter de samme affaldscontainere, er der dog ikke nogen reel mulighed for at vide, hvem har behov for mere vejledning ift. sortering. Vi arbejder løbende med sortering, men her er der en risiko for, at vi ikke kan nå ud til alle beboere. Hvis der påtænkes brug af økonomiske sanktioner ved fejlsortering, vil vi gerne medvirke i nærmere drøftelser med input til en løsning, hvor en hel bebyggelse ikke skal straffes økonomisk for enkelte brugeres fejlsortering.

Driftspersonale betaler erhvervsaffaldsgebyr på genbrugspladser: Aarhusian-ske boligorganisationer oplever at blive opkrævet erhvervsgebyrer, når ejendomsfunktionærer afleveres affald på genbrugsstationerne.

Beboerne har dog allerede betalt for benyttelsen af genbrugsstationen til affald fra husholdninger via boligbidraget. Dette betyder en de fakto dobbeltbetaling, som beboerne opkræves gennem huslejen.

Kommunen kan aktivt vælge, at almene boligorganisationer fritages fra dette gebyr i kommunens affaldsregulativ for husholdningsaffald, hvilket vi opfordrer til at Aarhus kommune gør.

Ud over at de almene beboere ikke bør betale dobbelt for denne service er det også vigtigt, at ejendomsfunktionærerne kan anvende genbrugsstationerne til at komme af med fx farligt affald uden unødige omkostninger for beboerne.

Praktik omkring indsamlingen: Med flere fraktioner kommer en række praktiske udfordringer. Dels samler de almene boligorganisationer i mange af deres områder affaldscontainere centralt i bebyggelsen. De flere fraktioner vil fremadrettet kræve mere plads og en ændring af vores løsninger. Denne ændring vil komme til at betyde en væsentlig investering i vores boligområder. Denne udgift vurderer vi er særlig for

udlejningsejendomme og specielt for etageejendomme, og vil dermed ramme nogle borgere skævt.

Afsluttende bemærkninger

Vi vil gerne være medvirkende til at gøre affaldsplanen i Aarhus kommune til en vellykket implementering, som er mere grøn end den forrige. Vi arbejder med bæredygtighed, med effektiv drift og med at skabe gode og attraktive boligområder. Vores primære fokus i ovenstående er dog økonomien, og dermed beboernes husleje i implementeringen af den nye kommunale affaldsplan. Bæredygtighed handler også om økonomisk bæredygtighed – ikke mindst for de almene boliger, hvor vi har en konkret målsætning om at stille billige boliger til rådighed. Det er derfor vigtigt for os, at taksterne reelt afspejler de direkte omkostninger, der er ved afhentning. Her må vores løsninger med central opsamling fra mange husstande være en billigere løsning, der også berettiger reducerede takster. Det er vigtigt for os, at vi målet om miljømæssig bæredygtighed ikke sker på bekostning af borgere, som belaster affaldsordningen mindre.

I forlængelse af dette mener vi, at der er et oplagt økonomisk incitament til, at boligafdelingerne effektiviserer sine affaldsløsninger, såfremt at affaldstaskerne er kost-ægte.

Med venlig hilsen

Kredsformand Allan Werge

På vegne af BL's 5. kreds

Ønskes uddybende kommentarer eller en dialog om løsningsforslag uddyber vi naturligvis gerne. Kontakt Martin Hersom Bien, Direktør Boligforeningen Ringgården:

Mobil: 25 38 36 60

Mail: mhb@bf-ringgaarden.dk